

Handläggare	Godkänd av	
Anders Forsell	eRO-UU Per Hulling	
Ersätter 1.0	Kurskod LK1 GL	Gäller från och med 2022-01-07

Ledningskurs: Gruppleddare, 3 studieveckor

Bakgrund

Att leda räddningsinsatser i ett alltmer komplext samhälle ställer höga krav på räddningstjänstpersonalen och kommunens ledningssystem. Personalen behöver ha förmåga att leda både enskilda räddningsinsatser och bedriva övergripande ledning av räddningstjänstverksamheten, inklusive att tillsammans med andra aktörer åstadkomma gemensam inriktning och samordning. Lagkrav, arbetsmiljö, riskbedömning, taktik, metoder, teknik och ledarskap är några av de områden som påverkar ledning av kommunal räddningstjänst, oavsett om ledning bedrivs skadeområdesnära eller övergripande. Ledningsprocessen är central, liksom de rättsliga krav som ställs på arbetet och ledningssystemet. Även förhållningssätt, principer, systemsyn, beslutsdomäner, roller, taktik och makt och normer är aspekter som behöver förstås och hanteras.

Ledningsfunktionen gruppleddare beskrivs inom ELS¹ som en ledningsfunktion som har sitt ursprung i en individ som har genomgått en relativt begränsad lokal utbildning som arbetsledare och har således en begränsad förmåga att utöva ledning och hantera händelser/vid räddningsinsats. En gruppleddare förutsätts ha tillgång till stöd från övergripande ledning samt ledas av räddningsledare inom det ledningssystem denne verkar inom för att hantera och agera vid räddningsinsats. Gruppleddaren förväntas kunna agera i rollerna insatschef (räddning) vid begränsade räddningsinsatser. Gruppleddaren förväntas också kunna agera i rollen sektorchef för en begränsad mängd räddningstjänstpersonal som vanligtvis står under gruppleddarens befäl. Kursens underliggande syfte är således att bidra till att skapa en enhetlighet för ledningsfunktionen gruppleddare och dess roller.

Kursen som enskild kurs riktar sig till ledningsfunktionen gruppleddare, samt att den ingår som en delkurs i den kurs² som riktar sig till ledningsfunktionen styrkeledare.

Kursens tonvikt ligger på det inledande skedet av en räddningsinsats/händelse, där uppstart och initial bedömning av hjälpbehovet på skadeområdet är centralt. Ledning vid räddningsinsats/händelse utgår från olika olyckstyper och skeenden, där löpande bedömning av hjälpbehovet, riskbedömning samt utfall av metod- och taktikval och teknik på skadeplatsen är centralt. Utöver detta behandlas bl.a. ledarskap, grundläggande ledningsteori, förhållningssätt,

¹ ELS – Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst

² Ledningskurs: Styrkeledare, 9 studieveckor

principer och ledningsfunktioner/roller, räddningstjänstens roll utifrån ett större samhällsperspektiv samt en orientering i aktuell och central lagstiftning för ledningsfunktionen i det initiala skedet.

Behörighet

För att antas till kursen ställs vissa krav på den sökandes behörighet. Den sökande ska ha:

1. anställning i organisationen för räddningstjänst i en kommun eller ett kommunalförbund,
2. a. avlagt examen i räddnings- och säkerhetsarbete från utbildning Skydd mot olyckor, eller
b. genomgått Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap med betyget Godkänd,
c. eller genomgått utbildning motsvarande ovan enligt äldre utbildningssystem

Utöver formella behörighetskrav kopplat till tidigare behörighetsgivande utbildning som beskrivs ovan, så rekommenderas det att deltagare utöver detta har god erfarenhet av att tidigare ha arbetat som räddningstjänstpersonal för att tillgodogöra sig innehållet i kursen.

Urval

Om antalet platser inom utbildningen är färre än antalet behöriga sökande, får MSB göra ett urval.

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna förutsättningar att utveckla grundläggande kunskap och kompetens för att verka inom ledningsfunktionen gruppleddare och dess olika roller.

Ett vidare syfte är också att uppmuntra och främja ett fortsatt lärande efter avslutad kurs.

Lärandemål

Efter genomförd kurs ska deltagaren kunna:

- tillämpa ledning i roller inom ramen för ledningsfunktionen gruppleddare
- utveckla förhållningssätt till ledarskapsperspektiv inom den egna organisationen samt utifrån agerande på skadeområdet

Innehåll

Under kursens genomförande behandlas en rad olika ämnesområden, både integrerat med varandra och som enskilda delar. Innehållet lyfter aktuell lagstiftning³ som påverkar ledning av räddningsinsats/händelse, med fokus på

³ Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

det initiala skeendet, samt att lämpliga föreskrifter berörs utifrån bl.a. ett skydds nivåperspektiv.

Kursen innehåller också anpassad, orienterande samhällskunskap utifrån organisationen för kommunal räddningstjänst och dess roll i ett större samhällsperspektiv. Vidare så lyfts viss grundläggande teoribildning kring bl.a. ledningsprocesser, förhållningssätt, principer för ledning, ledningsfunktioner, roller samt beslutsdomäner kopplat till kommunal räddningstjänst. Detta innefattar också grundläggande perspektivförståelse i ett ledningssystemsperspektiv.

Innehållet lyfter också särskilt uppstart av räddningsinsatser samt initial ledning och organisering på skadeplats. Riskbedömning och riskteori behandlas t.ex. utifrån olika olyckstyper samt att ett miljöperspektiv följer kursens innehåll. Teknik, taktik och metodval utifrån olika olyckstyper vid räddningsinsats lyfts fram utifrån identifierat hjälpbehov. Kommunikation behandlas i kursen, t.ex. säkerställandet av kommunikation över tid, bl.a. att sambandsplaner följs och fungerar, grundläggande begrepp/handhavande kopplat till samband lyfts fram, att framkomstrapport kommuniceras inom ledningssystemet med en systematik, samt kommunicerandet av order, inriktning och bidragande information för lägesrapport. Förhållningssätt gällande det egna individuella ledarskapet, både inom organisationen samt skadeområdet behandlas och utvecklas i innehållet.

Pedagogik och metodik

Kursen utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I kursen tillvaratas fortlöpande resultat från forskning och utveckling, bl.a. utifrån de ämnesnätverk som drivs av MSB:s utbildningsorganisation samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till ledningsutbildningarna. Kursens pedagogik bygger på att deltagaren är närvarande och aktiv under kursernas samtliga delar och utgörs av både teoretiska och praktiska moment under genomförandet.

Utbildningens pedagogik, metodik och undervisning syftar till att vara exemplifierande och förebildlig avseende människors olikheter, etnisk mångfald och jämställdhet mellan kvinnor och män.

Upplägg och omfattning

Kursen genomförs med fokus på aktivt lärande genom bl.a. föreläsningar, diskussioner, scenarioövningar/case, seminarier, simulering samt interaktivt via lärplattform.

Kursen genomförs som platsförlagd utbildning på MSB:s skolor och omfattar 3 studieveckor på heltid.

Läromedel

Kurs- och referenslitteratur redovisas i separat lista inför deltagande. Ytterligare kursmaterial som krävs för att genomföra kurs tillhandahålls genom MSB:s lärplattform.

Även förslag på litteratur/läromedel som ger ett fördjupat perspektiv på innehållet tillhandahålls.

Bedömning och betygssättning

Under kursens genomförande kommer deltagarnas kunskaper, färdigheter och kompetens mätas mot uppsatta lärandemål och de bedömningskriterier för lärandemålen som anges för respektive kurs. Detta kan ske på olika sätt och vid olika tidpunkter under kursen, exempelvis både via skriftliga och praktiska bedömningstillfällen. För studerande som inte blivit godkänd vid ordinarie bedömningstillfälle ska förnyad prövning anordnas i nära anslutning till ordinarie bedömningstillfälle.

Möjlighet till ett ytterligare bedömningstillfälle ges i första hand inom ramen för kursens genomförande, därefter vid det kurstillfälle som är överenskommet med deltagaren och dennes organisation.

På kursen ges betyget Godkänt eller Icke Godkänt.

MSB utfärdar ett utbildningsbevis till den studerande efter godkänd kurs.